

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסדר בין חברי לשכת עורכי הדין – "מבצע תעבורה"

1. פתח דבר

ביום 2 בנובמבר 2006 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, בגין מבצע אותו מבקשת לערוך לשכת עורכי הדין בישראל (להלן גם: **"הלשכה"**), שמטרתו היא העלאת המודעות בקרב הציבור בישראל לאפשרות ההסתייעות בעורכי דין בענייני תעבורה (להלן: **"מבצע תעבורה"**).

במסגרת המבצע, שיימשך ארבעה חודשים,¹ תיעשה פנייה לציבור הרחב בה יוסברו היתרונות שבקבלת ייעוץ וייצוג מקצועי בתחום התעבורה. עורכי הדין שישתתפו במבצע יציעו לפונים ייעוץ ראשוני ללא תשלום, כשכל שירות משפטי נוסף יתומחר באופן עצמאי ונפרד על ידם.

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו וכי אין ההסדר פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: **"חוק ההגבלים העסקיים"**), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר

כאמור לעיל, עניינו של ההסדר הוא מבצע להגברת המודעות לאפשרויות ההסתייעות בייצוג משפטי בענייני תעבורה. לצורך מטרה זו מתעתדת לשכת עורכי הדין לפתוח בקמפיין פרסומי בקרב הציבור הרחב וכן מבקשת היא לאפשר לפונים שיהיו מעוניינים בכך, לקבל ייעוץ ראשוני מעורך דין ללא תשלום. לשם כך תקים לשכת עורכי דין מאגר של נותני שירות במסגרת המבצע, אשר יהיה פתוח להצטרפות כל עורך דין שיחפוץ בכך.

בבקשתה ציינה הלשכה, כי שיעור הנאשמים בעבירות תעבורה המיוצגים כיום על ידי עורכי דין הינו נמוך ביותר. לעובדה זו יש השלכות שליליות, לפי עמדת הלשכה, הן משום הפגיעה האפשרית בשמירה על זכויות הנאשמים והן משום שהדבר כרוך בהגדלה לא רצויה של היקף ההתדיינות.

---

¹ על פי תקנון המבצע, תקופת המבצע עשויה להתארך לחמישה חודשים.

לדעת הלשכה, מתן הכשר למבצע יביא לקידום עניינו של הציבור הרחב, כמו גם לקידום עניינם של חברי הלשכה.

3. המבצע – הסדר כובל נטול השפעה על התחרות

מבצע תעבורה כולל, כנדבך בסיסי ועיקרי בו, הסכמה בין עורכי הדין המשתתפים במבצע (בתיווך הלשכה), שלא לגבות כל תשלום בגין פגישת הייעוץ הראשונה. כאמור לעיל, תקנון המבצע מבהיר כי תמחור כל שירות משפטי נוסף ייעשה באופן עצמאי לחלוטין על ידי כל אחד מחברי הלשכה, ללא כל מעורבות שלה.²

המדובר הוא אפוא בכבילה הנוגעת למחיר (המקסימלי) שייגבו חברי הלשכה במסגרת המבצע. ככזו מקימה הכבילה, באופן פורמלי, הסדר כובל מכוח סעיף 2 (ב) (1) ו- (2) לחוק.³

הוראת חוק נוספת הנוגעת לסיווגו של ההסדר כהסדר כובל היא הוראת סעיף 5 לחוק. סעיף זה קובע, כי קו פעולה שקובע או ממליץ עליו איגוד עסקי לחבריו, העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים ביניהם, יראו בו הסדר כובל כמשמעו בסעיף 2 לחוק.

בהחלטה שנתן קודמי בעניין מתן פטור ל"מבצע צוואה" הוסבר, כי לשכת עורכי הדין מהווה "איגוד עסקי" כמשמעותו בחוק ההגבלים העסקיים.⁴ באותה החלטה אף הוסבר, כי מתכונת מבצע מן הסוג האמור מהווה "קו פעולה" כמשמעות מונח זה בחוק.⁵ בשים לב לכך שקו הפעולה נכנס בגדרי החזקות החלוטות לפגיעה בתחרות של סעיף 2 לחוק, מתקיים לכאורה גם הרכיב של "עלילות לפגיעה בתחרות".

מסקנת הדברים היא, כי מבצע תעבורה, הגם שעניינו הבטחת מתן שירות בחינם ללקוח, מהווה לכאורה "הסדר כובל" כמשמעו בחוק. ברם, ניכר על פני הדברים כי מבצע תעבורה נטול השפעה תחרותית של ממש וכי תוחלתו, בהיבט התחרות והציבור – חיובית. כך הוא, שהרי כבילתו היחידה של ההסכם היא הבטחת מתן ייעוץ משפטי ראשוני, **ללא תשלום**.⁶

במאמר מוסגר אציין, כי הדין בישראל מכיר במצבים בהם נלכדים הסדרים נטולי השפעות על התחרות ברשתו הרחבה של החוק. כמענה לקשיים המעשיים שעשויים להתלוות לכך, התקין מחוקק המשנה פטורי סוג, מכוחם פטורים הסדרים מסוימים המסווגים מלכתחילה כהסדרים

---

² בתחילה ביקשה הלשכה היתר למבצע שבו כבילות מחיר הנוגעות למארג רחב של שירותים משפטיים בתחום התעבורה. עם זאת, לאחר שבשיחות עם נציגי הרשות הובהר לנציגי הלשכה הקושי שנמצא במתן היתר לתעריף המוצע, שונתה מתכונת המבצע.

³ להסדרי קביעת מחיר מקסימלי באספקלריית דיני ההגבלים העסקיים ראה גם **עמדתה הסופית של רשות ההגבלים העסקיים בעניין הסדר סחר בין ספקים לרשתות קמעונאיות**, 2005, **הגבלים עסקיים** 5000007.

⁴ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל – **הסדר בין חברי לשכת עורכי הדין**, 2004, **הגבלים עסקיים** פריט מספר 5508. ראה גם החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל – **הסדר בין חברי לשכת עורכי הדין – מבצע "דירה מקבלן"**, 2004, **הגבלים עסקיים** 5000052.

⁵ ראה גם ערר 2/89 **מועצת המובילים בישראל נ' הממונה על ההגבלים העסקיים**, מספר פרסום 3001546.

⁶ לשם השוואה: בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימאלי המומלץ), התש"ס-2000, שכר הטרחה המינימאלי המומלץ בגין התייעצות רגילה בלי בדיקת מסמכים עומד על 450 ₪ ובגין התייעצות הכוללת בדיקת מסמכים עומד על 750 ₪.

כובלים, מחובת דיווח ופיקוח. ייתכן, כי ההסדר שבפנינו חוסה תחת פטורי הסוג האמורים, אף שהכרעה בעניין אינה נדרשת בענייננו.

כך או אחרת, ברור כי מבצע תעבורה אינו מקים חשש של ממש להפחתת תחרות בין עורכי הדין המשתתפים בו. כאמור, המבצע מתווחם לשירות נקודתי בודד ועניינה של הכבילה היחידה בו הוא הסכמה שלא לגבות תשלום עבור שירות זה. מדובר במבצע אשר מגביר תפוקה (מגדיל את היצע השירותים המשפטיים) ולא במבצע שתכליתו צמצום תפוקה. מבצע כזה ראוי לאישור על פי אמת המידה שקבע המחוקק בסעיף 14 לחוק.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"א בטבת תשס"ז
1 בינואר 2007